

Podstawowe dane osobowe recenzenta:

Wrocław, 28.12.2017 r.

prof. dr hab. Urszula Marciniak-Mazur

Sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna instrumentalistyka

Adres e-mail: u.marciniak@uni.lodz.pl

RECENZJA

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi, pismo z dnia 27.01.2016 roku, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zmianami Dz. U. z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz. 1365, art. 14 ust. 2 pkt. 2).

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 20.01.2016 roku w sprawie:

- wszczęcia, na wniosek Pana **mgr Tomasza Darocha** z dnia 12.10.2015 roku przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka,
- wyznaczenia recenzenta

W świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65. poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r., tekst jednolity art. 6 ust. 1, 3) Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Do nadesłanego mi przez przewodniczącego rady pisma sygnowanego datą 27.01.2016 roku, informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pana **mgr Tomasza Darocha** pt. „ **Wartości artystyczne i wirtuozowskie utworów wiolonczelowych XIX i XX wieku – na przykładzie wybranych dzieł** ” została dołączona następująca dokumentacja z posiedzenia rady w dniu 20.01.2016 roku:

- uchwała o wszczęciu przewodu doktorskiego,
- uchwała o wyznaczeniu promotora pracy doktorskiej – prof. Stanisława Firleja, AM w Łodzi

- uchwała o wyznaczeniu recenzentem pracy doktorskiej dra hab. Piotra Janosika, AM w Katowicach
- uchwała o wyznaczeniu recenzentem pracy doktorskiej mej osoby,
- dokumentacja oraz praca doktorska mgra Tomasza Darocha.

Podstawowe dane o Kandydacie:

Pan Tomasz Daroch urodził się 15.06.1989 roku w Łodzi, naukę gry na wiolonczeli rozpoczął w wieku lat siedmiu. Kształcił się pod kierunkiem wybitnych muzyków i pedagogów: prof. St. Firleja, prof. M. Flaksmana, prof. J. Ocic oraz prof. J. Bergera. Ukończył z wyróżnieniem studia w Hochschule w Mannheim oraz Akademię Muzyczną w Łodzi. Doktorant brał udział w licznych kursach mistrzowskich i warsztatach u znakomitych wiolonczelistów.

Od 2013 roku pan Tomasz Daroch pracuje w AM w Łodzi na stanowisku asystenta.

Pan Tomasz Daroch jest laureatem wielu prestiżowych konkursów wiolonczelowych w tym m.in.:

- **I Nagroda** oraz Grand Prix na VIII Międzynarodowym Konkursie Wiolonczelowym im. W. Lutosławskiego w Warszawie,
- **II Nagroda** na Międzynarodowym Konkursie Wiolonczelowym im. P. Casalsa w Budapeszcie,
- **III Nagroda** na V Międzynarodowym Konkursie Wiolonczelowym im. A. Janigro w Zagrzebiu,
- **I Nagroda** na Międzynarodowym Konkursie Instrumentalnym w Markneukirchen,
- **I Nagroda** na IV Międzynarodowym Konkursie im. M. Spisaka w Dąbrowie Górniczej,
- **II Nagroda** na V Międzynarodowym Konkursie Indywidualności Muzycznych im. A. Tansmana,
- **I Nagroda** na Międzynarodowym Konkursie Indywidualności Muzycznych w Oldenburgu,
- oraz wiele wyróżnień, nagród specjalnych i stypendiów.

Pan Tomasz Daroch prowadzi szeroką działalność koncertową jako solista i kameralista, występując ze znakomitymi dyrygentami oraz z czołowymi polskimi orkiestrami, a także ze znakomitymi muzykami kameralistami w tym na stałe w rodzinnym trio fortepianowym „Daroch Trio” z siostrami Anną (skrzypce) i Marią (fortepian).

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pana mgra Tomasza Darocha pod tytułem „**Wartości artystyczne i wirtuozowskie utworów wiolonczelowych XIX i XX wieku – na przykładzie wybranych dzieł**” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne obejmuje:

1. Gioacchino Rossini – *Une larme*
2. Carl Davidoff – *Przy fontannie*
3. David Popper – *Taniec Elfów*
4. Julius Klengel – *Scherzo*
5. Gbriel Faure – *Motyl*
6. Piotr Czajkowski – *Pezzo capriccioso*
7. Aleksander Tansman – *Fantazja na wiolonczelę i fortepian*
8. Bohuslav Martinu – *Wariacje na temat Rossiniego*
9. Mścisław Rostropowicz – *Humoreska*

Wykonawcy: Tomasz Daroch - wiolonczela
Maria Daroch – Kujawińska – fortepian

Pana Tomasza Darocha śmiało można nazwać wirtuozem wiolonczeli młodego, polskiego pokolenia. Jego niezwykła biegłość techniczna, lekkość i łatwość w pokonywaniu karkołomnych, wirtuozowskich wyzwania zawartych w proponowanym przez Doktoranta dziele artystycznym, jest imponująca.

Osiem małych form różniących się stylem i charakterem, łączy wspólny element wirtuozowski, tak bliski zainteresowaniom i prowadzonym przez Doktoranta badaniom. Bogata wyobraźnia, doskonała technika instrumentalna, piękny dźwięk, czytelne, wyrazista artykulacja, swoboda w operowaniu różnorodnymi środkami wykonawczymi, artystyczna, wirtuozowska finezja, sprawiają, że płyty słucha się z satysfakcją.

Walorem prezentowanego dzieła jest jego różnorodność na wielu płaszczyznach, co pozwala zaakcentować odmienny charakter poszczególnych utworów, a jednocześnie uzyskać wspólny mianownik.

Niedosyt wzbudza jakość nagrania. Nie znalazłam informacji w jakich warunkach i pomieszczeniu dokonano rejestracji, mam wrażenie, że artyści znajdują się w wytłumionym studio gdzie dźwięk brzmi krótko i nie pozostawia

wybrzmienia charakterystycznego dla dobrej sali koncertowej. Szkoda, gdyż dysponujący ciepłym, bezbłędnym intonacyjnie tonem i selektywnością artykulacji wiolonczelista oraz wyczulona na barwę i dynamikę solisty towarzysząca mu znakomita pianistka, dbają o balans dynamiczny, kontrolę brzmienia, kulturę dźwiękową w prowadzeniu artystycznego dialogu. Niemniej płyta jest barwna, prezentująca wielką gamę możliwości wykonawczych, wirtuozerię i wyobraźnię dojrzałych artystów.

Część opisowa dzieła pod względem merytorycznym i redakcyjnym nie budzi zastrzeżeń. Doktorant w trzech rozdziałach poprzedzonych wstępem oraz podsumowanych zakończeniem, przeprowadził rozważania na temat kultury muzycznej XIX i XX wieku, artyzmu i wirtuozerii oraz przeprowadził analizę i charakterystykę zaprezentowanych na płycie dzieł.

Poszczególne rozdziały są podzielone na tematyczne podrozdziały wprowadzające czytelnika w tok rozumowania i badań przeprowadzonych przez Doktoranta. Niezwykle cenne są osobiste rozważania i przemyślenia pana Tomasza Darocha na bazie lektury tak znaczących pozycji literatury muzycznej jak rozpraw Romana Ingardena czy Stefana Schumana.

Dysertacja zawiera również bibliografię, spis źródeł internetowych oraz spis ilustracji i rysunków, a także zgodnie z wymaganiami podsumowanie w języku angielskim.

Jak pisze sam autor, praca zawiera osobiste przemyślenia zarówno te głębsze jak i ulotne refleksje, które w wykonawstwie muzyki i próbie jej opisu są chyba najtrudniejsze i dlatego najcenniejsze.

Konkluzja

Praca doktorska Pana mgra Tomasza Darocha przybliży znaczenie wirtuozerii w wykonawstwie instrumentalnym, w kontekście artystycznym, szczególnie w aspekcie wydobywania i kształtowania dźwięku oraz trudności artykulacyjnych i agogicznych w utworach wirtuozowskich.

Podjęte cele Doktorant realizuje na wielu płaszczyznach swej działalności i zainteresowań zarówno w kraju, jak i poza jego granicami, czym niewątpliwie przyczynia się do propagowania polskiej kultury muzycznej, wnosząc tym samym wkład w rozwój sztuk muzycznych.

Na tym moim zdaniem polega znaczący wkład tej pracy w rozwój zarówno dyscypliny artystycznej reprezentowanej przez Doktoranta jak i całej dziedziny sztuk muzycznych.

Niniejszym stwierdzam, że Doktorant wykazał się głęboką wiedzą teoretyczną, a także umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. W ten sposób Doktorant rozwiązał założone zagadnienie artystyczne i spełnił bez zastrzeżeń wymagania art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14.03.2003 roku. **Stawiam wniosek o jej przyjęcie.**

Urszula Jurek-Gorw